Ն՝ 625 — 1879 ՕԳՈՍՏՈՍ 2 ԲԷՐՇԷՄԳԷ — ԻՒԶԻՆՃԻ ՍԷՆԷ

ԱՊՈՆԷ ԳԻՇԱԹԼԱՐԸ
Մէճիտիէ 20 ղրուշան

ՍՊԱՄՊՈՂ ԻԶԻՆ

Գիր ամբողջ . . . 200 ղր.
Կէս այլոց . . . 100 »
Իւր այլոց . . . 55 »

Վիլայաթա եարիօտ Օսմանը եա էֆրէնտ բօսթաբ իլէ իրսալ օլունաճաղլար իչիւն,

Գիր ամբողջ . . . 230 ղր.
Կէս այլոց . . . 120 »
Իւր այլոց . . . 60 »
Բօսթա իւճրէթի տախի տիր։

Մէճիտիէ 1 ղրուշ

ԹԷՐՋԻՄԱՆԸ ԷՖԷՐԻՍ

ՄԻՎՈՏՏԸ ՕՍԼԻԹԻԳԻՆ ԻԼՄԻՆԷ ՎԷ ՄԻԼԼԻՆԷ ՎԷ ՍԱԽԻՐԷՑԻ ՀԱՄԻ ԵՒՎՄԻ ԳԱԶԷԹԱ ՏԷՐ

ԻԼԱՆԱԹ ԳԻՇԱԹԼԱՐ
Գէհէր սաթրը իչիւն

1 վ 2 թնէի սահիֆէլէրէ 5 ղր.
3 թնէնէ սահիֆէյէ 4 »
1 թնէնէ սահիֆէյէ 2 »

ԻԹԹԱՐ. Գանդա, Շերքէթ վէ ամուրա սարրաֆիյէյէ այիտ օլան իլանաթլըն պէհէր սրրուտը 2 վ 3 թնէի սահիֆէլէրէ 6 ղր. 4 թնէնէ սահիֆէյէ 4 »
Զիյատէ մի՛ սաէթ իչիւն իլանաթա այրը բաղարլըգ օլուր

Մէվսիմը նաֆիայա սայիր պէնտիր մէճմանէն գապուլ օլունաճագ վէ ամբէ օլունմայան էվրաղ, իրսալ օլունմայաճագ։

Մէճիտիէ 1 ղրուշ

Լառարէիանէսի վէ ժաթպաասը, Ամամպօլուս Գապը Ալի ճատտէսինտէ էսկի Գապը Զապթիյէ սոգաղը քէսիշէսինտէ նումէրօ 8 տէ տիր։ — Դազէթանըն ամուրը իտարէ վէ թահրիրիյէսինէ այիտ քեաֆֆէյի մէվսում հազրլանա, Միւտիրի դազէթա Տիգրան Ճիվելէկեանա միւրաճաաթ օլունաճաղը կիպի, քեաֆֆէյի մէքեաթիպին տախի անրն նամընա կէօնտէրիլմէսի իգթիզա իտէր։

ԱՍԻԹԱՆԷ 2 ՕԳՈՍՏՈՍ

ԻԽԹԱՐ

Հէր վագըթ տիւշունտիւիւմիւզ էյ, խալգա միւմքին մէսթէպէ գիյատ իսթիֆատ իթտիրմէք մատտէսի օլտուղունու ատֆաթլէ ֆիիլէն իսպաթ իթմիշ օլտուղումուզ՝ զաղէթամըզը օգուտյանլարըն մալիւմիւ տիր։

Պունտան էվվել պագըրըն թէնէզզիւլի ֆիյաթը իւզրէ զաղէթամիզին ֆիյաթինը մէճիտիէնէ թահվիլ էյլէմէկ մէճբուր օլտուղումուզ վագըթ, պունա մուգապիլ զաղէթամիզը պէօյլէթմէճէյիմիզի վատ իթմիշ իտիք։

Իշթէ պու ատֆա պու վատմըզը իճրա իլէ զաղէթամիզին ֆիյաթինա տօգունմագսըզին գէթաթը իշպու ճումլա իրթէսի կիւնիւ պէօյլէթմէէ դարար վիրէրէք, գարիունը քիրամին հէր վէճհ իլէ մէմնուն գալմալարընա չալըշըլաճագ օլտուղունտան, քէնտիլէրին բաղլէթ ու թէչվիգինէ իւմիտվարըզ։

ՀԱԼԸ ՀԱԶԸՐ

Լօնտրաատան չէքիլէն պիր թէլէկրաֆնամէէ կէօրէ, ինկիլթէրրա ատվէթի Պապը Ալիի կէնրէք Անատօլուտա վէ կէրէք Բումէլիտէ ըսլահաթ իճրա իթմէէ մէճպուր իթմէք իւզրէ, պապը թէչէպպիւսաթը տիբլօմաթիկիէէ կիրիշմիշ իմիշ։

Ֆիլվագը Բումէլիտէ ըսլահաթ իճրասը՝ Պէրլին մուահէտէսինին ահէքամընտան օլտուղու կիպի, Անատօլուտա ըսլահաթըն իճրասը տախի տէվլէթը Օսմանիյէյին ինկիլթէրրա իլէ ախիրէն ադա իթտիյի իթթիֆագնամէսին իճապաթընտան ադը։

Պու հալտէ Պապը Ալի կէրէք Բումէլիտէ վէ կէրէք Անատօլուտա մուահէտէ իլէ իճպար իտիլմիշ օլտուղունտան, պու ըսլահաթըն իճրասը կէրի գալարը հալտէ, Պէրլին մուահէտէսինին իմզա իտէն տէվլէթլէրին վէ խուսուսի իլէ Անատօլու ըսլահաթընը ադա իթտիյի մուգավէլէտէ պաշլըճա պիր շարթ գօյան ինկիլթէրրանըն միւտախէլէ՝ իտիւպ Պապը Ալիյի մէճպուր իթմէսի բէք հագը ադը։

Անճագ պիզ պու միւտախէլէ հավատիսինի եալընըզ Լօնտրաատան չէքիլէն թէլէկրաֆնամէտէ կէօրիւյօրուզ. նէ՛ պուրատա ինկիլթէրրա սէֆիրինին պու պապտէ պիր կէնա թէչէպպիւսաթտէ պուլունտուղու վէ նէ տէ տիկէր տէվլէթլէրին Պէրլին մուահէտէսինին պու ըսլահաթ պէնտինի իճրա իթտիրմէք իւզրէ պիր կէնա թէչէպպիւսատ պուլունտուգլարը կէօրիւնիւյօր։

Պիլէմէյիզ քի էվրօբա տէվլէթլէրի վէ խուսուսիլէ ինկիլթէրրա պու պապտէ հիմմէթ իտիյօրլարտա մուխապէրէլէրի Պապը Ալի իլէ պէյնլէրինտէ խաֆի դալըպ, պիզէ մալիւմ օ՛ղմայօր մուեօգատա թէլէկրաֆ չիրքէթլէրի հավատիս գրթլըզընտա ինկիլթէրրանըն պէօյլէ իչկիւղարլըգ-լարընտան պահս իմմէյի թէրճիհ մի՞ իտիյօրլար, վէ եախսօտ ինկիլթէրրա տիրլօմաթլարը մի՞ էֆքեարը ումմումիյէյի եաթըշարմագ իւզրէ մախսուս պէօյլէ հավատիս նէշը իտիյօրլար։

Հէր հալտէ Պէրլին մուահէտէսինյէ Դրպրօս իթթիֆագնամէսինին տէվլէթը Օսմանիյէյէ ֆայտէլի օլաճագ պիր ճիհէթի վար իսէ, օ տա քէնտիսինին ըսլահաթ իճրա իմմէկէ մէճպուր իտիրմէսի մատտէսի տիր։

Բարիզ ահանամէսինտէն տէվլէթի Ալիյէնին խթիֆատ իտէմյուպ, նիհայէթ պու զայլէրէ տիւշմէսի մահզա օ ահանամէնին թային իթտիյի ըսլահաթը իճրա իմմէմէսինտէն տիր. հալ պու քի Բարիս ահանամէսինին սայիր ճիհէթլերի տախի տէվլէթը Օսմանիյէյէ ֆայտէլի օլտուղու հալտէ, պու իւքի ահանամէնին շու ըսլահաթ մատտէսինտէն պաշգա քէնտիսինէ ֆայտէլի օլաճագ հիչ պիր շէյի եօգ տուր։

Պինաէն ալէյհ Պապը Ալի ըսլահաթը իճրա իմմէզ իսէ, քէնտի մէնֆաաթը ալէյհինտէ հարէքէթ իթմիշ օլուր. պունուն իւքի պէրապէր մատամ քի պու մատտէ ահանամէլէրէ կիրմիշ տիր, Էվրօբա տէվլէթլէրինին տախի իճրասընը թալեպ իթմէլերի լազըմ կելիր։

* *
*

Ավսթրիա մէպուսան մէճլիսին-տէ Սլավլարըն զալէպէ չալմասը իւքի պիր թագըմ իմթիյազաթ թալէպինտէ վէ պապը թէքլիֆաթտա պուլունմալարը իւքի գօնթ Անտրասինին խթիֆասընը վէրմէյէ մէճպուր օլմասը, չայանը էհէմմիյէթ պիր հավատիս տիր։

Գօնթ Անտրասինին գապինէ թօտան չէքիլմէսի իւքի, տիկէր պիր գապինէթօնուն թէչքիլ օլունմասընտան Ավսթրիա բօլթիգասընըն տէյիշիպ տէյիշմէյէճէկի մալիւմ տէյիլ իսէ տէ, ասըլ էհէմմիյէթ վէրիլէճէք չէյ։ Ավսթրիատա Սլավլարըն զալէպէ չալմասը մատտէսի տիր։ Մալիւմ տիր քի Ավսթրիա տէվլէթի պու տէֆա Պոսնա վէ Հէրսէքի տախի ալմագ իւքի Սլավ թէպասընը պիր գաթ տահա արթըրմըշ վէ պու մինասիպէթլէ Մահմուդը պիր տէրէճէյէ գատար տիլկիր իթմիշ օլտուղու հալտէ, պու տէֆա Սլավլարըն տախի թէքլիֆաթա գալգըշմալարը էլպէթտէ գօնթ Անտրասինին թէչաշընը մուճիպ օլըյօր։ Անճագ Ավսթրիայը պու հալէրէ սիւչարիտէն երինէ գօնթ Անտրասի օլտուղունտան, քէնտիսի պունա պիր չարէ պուլմամըզը հալտէ, խալէֆի պուլապիլէճէ՞ք մի տիր։

ԹԷԼԷԳՐԱՖ

Ա.Ժ.ոս Հաւաս

Բէթթերպուրգ 13 օգոստ.
Ժէնէրալ Գօֆման Թիւրքիսթանա ավտէթ իթմէյէճէք տիր։
Մուսաիլէյին եէրինէ բրէնս Տօնտուգօֆ Գօրսակօֆուն Թիւրքիսթան վալի վէ գօսանատանը թային օլունմասը միւհիմմէլ տիր։
Բուսխա ատվէթի 6 միլիօն բուլպի պէտէլ իլէ, Գոճա Էյալէթինի Զին ատվէթինէ թէրք իյլէմիշ տիր։
Բուսխա ատվէթի Իրան ատվէթի իլէ պիր իթթիֆագ ահանամէսի ագտընը միւսաբերէ իթմէքտէ տիր։

Լօնտրա 13 օգոստ.
Տէյլի Թէլէկրաֆ կազէթասընին Վիէննատան ալտըգը պիր թէլէկրաֆա իսթինատէն պէյան իթտիրինէ կ.օրէ, Գոնթ Անտրասինին. խթիֆասը օմուշ պիթմիշ պիր վատտէ իսէ տէ, եէրինէ պիր խալէֆի պուլմագ իչիւն իճրասը իմասը թէչէիր օլունմուշ իմիշ։

(Պոռ սոպոռ էլէքտ Թէլէգրաֆը)

Վիէննա 13 օգոստ.
Իմբէրաթօր Սթրամայէր դասրինէթօսընըն խթիֆասընը դասրլմէ իմմիշ վէ հէրէքէթ ճէտիտէի վիւքէլանընն թէչքիլինի գօնթ տը Թաաֆա հէվալէ իյլէմիշ տիր։
Գոնթ Անտրասինին դաթիէն ինֆիսալի թէհագուդ իտիյօր։

Նաբօլի 13 օգոստ.
Խըտիվի սապէդ Իսմայիլ բաշա իւքի մախսուսըյլա գարայա էնմիշ տիր։

Ա.Ժ.ոս Բիւռեր

Լօնտրա 13 օգոստ.
Թըտիվը սապէդ Իսմայիլ բաշանընն Մըսրըա ավտէթինի, վ եախսօտ Տէրսաատէթ ադիմէթինի տէֆթէրլէ խաթիգան իյլէմէսի իւզրինէ, Պապը Ալի պու խուսուստա միւշարիէյէթի մուսթար ալրադը, վ միւշարիէյէ Տէրսաատէթ ադիմէթի թէրճիհ իյլէմիշ տիր։ Ֆրանսա վէ Ինկիլթէրրա էվվէլ էմրտէ միւշարիէյէ Մըսրըա ավտէթի ալէյհինտէ բրօթէսթօ իթտիքլէրի կիպի, պու քէրրէ տախի Տէրսաատէթտէ իգամէթինէ պապը մէրթէպէ իթիրազ իթմիշլէր տիր։

Վիէննա 13 օգոստ.
Պերլթաս Սիլեսիէն մէճլիսինին ադասը ինթիխապ օլունտուղու էտնատէ, Սլավլար իլէ Ալէմանլար միյանէսինտէ մուգուտա կէլէն իթթիֆագ, մէճլիսի մէզքուրտէ քէնտիլէրինէ էքսէրիյէթ զազանդրմըշ, վէ պու սուրէթլէ Սլավ ունիուրունուն (տարը) զալէպէի նուֆուզու՝ գօնթ Անտրասինին խթիֆասընը մուճիպ օլմուշ տուր։
Ինթիխապաթ իճրասընտան սոնրա, Զէքլէր վիւքէլտատան ատտ օլունմագ, վէ ֆագաթ պիր նէզարէթէ մէնսուպ պուլունմամագ չարթը իլէ Պոհէմիա մէսալիհի իչիւն վէքիլ նասպընը թալեպ իթմէքտէ տիրլեր։
Խըրվաթիսթան իլէ Մահարիսթանընն միւնասէպաթը բէսմիյէսինի թատտիլ վէ մուխթարիյէթ իտարէսինի թէվսի իլէ, ումուրը մալիյէ վէ նաֆիա իտարէսինին քէնտի իտարէսինէ թէվսի վէ Մահարիսթանընքիտէն տահա վասի իսթիգլալիյէթ իթտասընը, վէ Մօլտավիանընն Խըրվաթիսթանա իհտագը իլէ հուտուտունուն թէվսի իտիրմէսինի թէպէզ իյլէմէքտէ տիր։
Գոնթ Անտրասի՝ Սլավ ունիուրունուն պու միւթալէպաթընը դապուլ իտէմյէճէյինտէն իսթիֆասընը վերմիշ, վէ ֆագաթ իմբէրաթօր Թաբրաքընտան դապուլ օլունուսը օլունմասընը պէկլի օլմամըշ տըր։

Թրընովա 12 օգոստ.
Մալիյէ նազրրը պու տէֆա մէսքէսթը մուխթէլիֆէնին քէմիյէթինի վէ պէտէլինի թային իթթիհատընտէն զիյատէ վէ եա նօգսան պիր պէտէլ իլէ թէզպիլի սէքքէ իտէնլերէտէն ճէզայի նազարի ալընմասընա գարար վերիլմիշ տիր։
Մէզքուր Քարիֆա մուճիպինճէ լիրայի Օսմանի 22 ֆրանգ 60 սանթիմ, Բուսխա բօլու 20 ֆր. 60 սանթիմ, պէյազ մէճիտիյէ 4 ֆր. 30 սանթիմ, վէ Բուսխա սիմ բուպլիսի 3 ֆր. 10 սանթիմ իթիբարը օլունմուշ տուր։
Բէրթէվ էֆէնտի՝ համիլ պուլունտուգլարը մէմուրիյէթ ֆէքրմանընը բազար կիւնիւ եօլէ վագթը Պուլգարիսթան բրէնսի պիրինճի Սվէնսանտրա իթտա իտիճէք տիր։

(Էլէքտրիք Հէրալտա մախսուս Թէլէգրաֆ)

Լօնտրա 13 օգոստ.
Թիւրքիանընն կէրէք Անատօլու վէ կէրէք Բումէլիտէքի էյալաթը իչիւն մալիյէ միւֆէթթիշլիքլէրինի իճրայէ միւգթէտիր ատէմէր թամամյէ իթմէլերինի Պապը Ալի հէմ ինկիլթէրրայա վէ հէմ տէ տիկէր էուրօբա տէվլէթլէրինէ նիմ ըլանի սուրէթտէ բիճա իթմիշ տիր։
Պապը միւքիւլաթ զուհուր իթմիշ օլտուղունտան, ատալիյէ իչիւն շիմտիկիք պու կիպի միւֆէթթիշլէր թայինի թէչէիր օլունմուշ տուր։

Վիէննա 13 օգոստ.
Գոնթ Անտրասի կէրէք պաշ վէքիլէթի վէ կէրէք խարիճիյէ նէզարէթի մէմուրիյէթլերինտէն իսթիֆա իթմիշ տիր։
Ավսթրիանընն շիմտիքի մալիյէ նազրը պարան Հօֆմանընն մէզքուր մէմուրիյէթլերէ թային օլունմագը միհիթէմէլ ատտ օլունմագտա տըր։

Լօնտրա 13 օգոստ.
Լոնդոն Կազէթին ալէյանընա կէօրէ, գայմագամ Սամուէլ Պարէթ Միլլս Պաղտատտա Ինկիլթէրրա ժէնէրալ գօնսօլոլուղունա բէանէն թային օլունմուշ տուր։

Լօնտրա 13 օգոստ.
Պոսնա սէրայ կանկրընտան թէրէթիլ իտէն դարար ու խասարընն մէճմուը 23 միլիոն ֆիորին (57,500,000 ֆր.) թամամին օլունմագտա տըր։

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

Վէլատէթը Շէհրիյարի միւնասիպէթիյլէ, ինկիլթէրրա գրաֆիչասը թարաֆընտան Զաթը Շահանէյէ պիր թէլէկրաֆ քէշիսէ օլունարագ, պունտա արզը թէէմինաթը մուխալիսէթ իթմիշ տիր։
—Պու կիւնքի վաֆէք զաղէթասընընն պէյանընա կէօրէ, Եունան մէսէլէսի իչիւն թէչքիլ օլունաճագ գօմիսիօնա, ճանիպի Պապը Ալիտէն գօմիսիրլէրին պիր իւքի կիւնէ գատար նասպ պույրուլաճագլարը, վէ պու մէմուրիյէթէ թօքիանէ միւշիրի Ալի Սաիպ բաշա իլէ խարիճիյէ միւսթէշարը Սավա բաշա թաեին օլունաճագլարը, վէ էրքանը հարպ զաղէթանընտան տախի պիր իւքի զաղիթ պուլունտուրուլաճաղը իչիւնիլմիշ տիր։
—Իրան տէվլէթի իլէ Պապը Ալի պէյնինտէ միւճէատէտէն պիր թիճարէթ ահանամէսի թանզիմ օլունմագ իւզրէ պուլունտուղու խապէր ալընմըշ տըր։
—Լիվէյքի կիւնքի նիւսխէմիզտէ մալիյէ նէզարէթինտէ իճթիմա կյէմէքտէ օլտուղունու եաղմըշ օլտուղումուզ գօմիսիօն, պիր գաչ կիւնէ գատար մէմուրիյէթինի իքմալ, վէ պիւտճէ մուվազէնէսի իչիւն թանզիմ իյլէտիլի թէնզիմատը քիւլլիյէ լայէհասընը մէճլիսի վիւքէլլյա թագտիմ իյլէյէճէք տիր։
—Իւլէմա վէ ասքէրտէն մատատա մէմուրլար հագգընտա եարըմագտա օլան թէգայիւտ նիզամնամէսինին իրատէսի սատը իթմիշ օլմաղա, գարիպէն նէշը օլունաճագ իմիշ։
—Պէօյիւքտէրէտէ վուգու պուլան սրրգաթլերտէն տօլայը սէֆարէթլերտէն օլունան շիքայէթլեր իւզրինէ, մահալը մէզքուր զապթիյէ նէֆէրաթը եիւզ նէֆէրէ իպլաղ օլունարագ, կիճելերի գօլ գօլ տօլաշմագտա իմիշլէր։
—Մալիւմ օլան սարրաֆլար մէսէլէսինտէն տօլայը պու սապահ սարրաֆլար քահէասը թաշճրեան Սարգիս էֆէնտի, սարրաֆլարը սայիր էսնաֆ տիւքքանլարընտա սարրաֆլըգ իյլէմէմէք իչիւն կէչէն կիւնքի Զապթիյէ նազարէթի թարաֆընտան մուգու պուլան էմրին իճրասը՝ սարրաֆլարը թէզգերէլերինին իշպու օգոստոս այընտա խիթամ պուլաճագ վատէսինէ գատար թէէսիր գալընմասընա տայիր պաշվէքիլ բաշա հագրէթլերինէ պիր էսքիտա թագտիմ իյլէյէճէք իմիշ։
Քէզալիք իչիթտիկիսիզ նազարէն, իրան վէ Եունան սէֆարէթլերի պու խուսուստա, շիմտիկիք պիզէ նամալում օլան պիր մէսալտէ Պապը Ալիյէ պիրէր նօթա վէրմիշլէր իմիշ։
— Պա իրատէի սէնիյէ հէր վերկինին խումը գայմէ ալընմաղը կիպի, բօսթանէ տախի մէքթուպ վէ սայիրէ իւճրէթլերինին խումընը շիմտիյէ գատար գայմէ ալմագտա իքէն, պու տէֆա խումը մէզքուրը գայմէ գապուլ իթմէմէէ պաշլամըշ վէ սէպէպի սիւալ օլունտուգտա, բօսթանէ իչիւն պու գարարընն լաղվ օլունտուղու ճէվապը ալընմըշ տըր։ Հալ պու քի էքմէյին պէշ բարալըգ պիր դամմ վէ եա թէնզիլի ֆիյաթը շէհր էմանէթի թարաֆընտան տէրագագ իլան օլունտուղու միսիլլիւ, պունուն տախի բէսմէն իլան օլունմասը լազըմ կելիր իքէն, շիմտիյէ գատար Պապը Ալի վէ եա բօսթանէքարէթի թարաֆընտան պէօյլէ պիր իսթաբ վուգու պուլնմըշ տըր։

Տիշճի խաչատուրեան էֆէնտի-նին ադատէճէ վուգու պուլան քէյֆիսիզլիկինտէն պու քէրէ քէսպը իֆագէթ իտերէք մահալը մախսուս օլան Պահչէ դարուսընտաքի տիւքքանընտա ելնէ տապրգը վէճհիյլէ պուլընտաղընլիէճիլ մալիւմատ բաղլէթլիւ միւշթերիլերինէ իլան օլընուր։ 8

ԻՆԿԻԼԹԵՐՐԱ ԲԱՐԼԱՄԷՆԹՕՍՈՒՆՏԱ

ԼԷՐՄԷՆԻՍԹԱՆ

ՎԷ

ԸՍԼԱՀԱԹԸ ՈՒՄՈՒՄԻԾԷ ՄԷՍԷԼԷԼԷՐԻ

—

ՄԷՊՈՒՍԱՆ ԴԱՄԱՐԱՍԸՆԸՆ

Ց–ԼԷ 10/22 ԷՖԵՄԵՐ

—

(Սալը կիւնքի նիւսխէմիպատէն տէվամ)

—

ՍԸՐ ԿԼԱՏՍԹՕՆ, Սբր Զարլզ Տիւքին թէքլիֆնամէսին իլթիզամ, վէ Մր. Համպուրինին թաատիրնամէսինի բէտտա իթմէք իւզրէ քէլամա պաշլայըպ, հէպսին. տէն էվվէլ, մէվզուի պահս օլան մէսէլէնին էհէմմիյէթինի պէհան, վէ զաթէն վագըթ եարը կիճէյի կէչմիշ օլմաղա, պունտան սոնրա ումումի պիր միւպահասա աչմանդն սէմէրէսի օլմահաճաղընը տերմէյան իտէր, «Խրիսթիանը (Պուլղարլար) թարաֆընտան Միւսլիմանլարա վէ Թիւրքլէրէ իճրայի մէղալիմ վուգու պուլմուշ օլմասընա տայիր Սբր Հ. Տրըմբընտ Ուօլֆուն վէրտիյի մալիւմաթտան սօլայը բէք զիյատէ թէէսսիֆ իտէրիմ (տեր Սբր Կլատսթօն). էյէր պու մէզալիմ ֆիլվագը Խրիսթիանլար թարաֆընտան Թիւրքլէր վէ Միւսլիմանլար իւզէրինտէ իճրա օլունմուշ իսէ, Թիւրքլէր վէ Միւսլիմանլար թարաֆընտան Խրիսթիյանլար իւզէրինտէ իճրա օլունան մէզալիմնէ տահա զիատէ չայանը թադպիհ օլաճաղընա շիւպհէ եօգ տուր. ֆագաթ պու չէյլէր չաեանը թահգիգ մէվատտէն իպարէթ օլմաղա, չիմտի էֆքէար պէյան իթմէմ գապիլ օլմաղ։ Պէն վէ մուխալէֆէթ թարաֆկիրանը, Սբր Հ. Տրըմբընտ Ուօլֆուն նութգունու ապիմ թէվէճիհ վէ մէմնունիյէթլէ խթիմա իթտիք, վէ նութգու մէզբիր պիր գօնսէրվաթէօր աղա թարաֆընտան իրատ օլունմագտա իտի իսէ տէ, գօնսէրվաթէօր աղալրա բէք խօշ կէօրիւնմէտի, վէ օնլար թարաֆընտան պէօիւք պիր թէլագը պուլմասը։ Պիլմէմ քի Սբր Հ. Տրըմբընտ Ուօլֆուն պունութգու Մր. Համպուրի իւզէրինէ նէ կիպի թէէսիրի մուճիպ օլտու. չիւնքի նութգու մէզբիր Մր. Համպուրինին թաատիրնամէսինի իլթիզամ նէյէթիյլէ իրատ օլունմուշ իտի իսէ, զիյատէսիյլէ Սբր Զարլզ Տիւքին թէքլիֆնամէսինի իլթիզամ վէ թագվիյէ իթտի։ Սբր Զարլզ Տիւքին թէքլիֆնամէսի մուճիպինճէ, մէպուսան գամարասը Գրալիչա հաղրէթլէրինէ պիր իսթիտա կէօնտէրիպ ըէճա իտէճէք իտի քի, Պէրլին ահտնամէսինին Թիւրքիա ըսլահաթընա միթէալլիգ օլան գըմարըընը մէվգբի իճրայա վագը իչիւն, իսթիմալը նուֆուզա հիմմէթ պույուրսուն։ Պու պապատէ Սբր Հ. Տրըմբընտ Ուօլֆ տախի տէտի քի, Թիւրքիայը ըսլահաթ թարիգինէ սէվգ իթմէք իւզրէ, մէպուսան գամարասը թարաֆընտան պիր չէտիա սուրէթտէ պէէանը էֆքէար իտիրմէսի, բէք զիյատէ արզու օլունճաղ պիր չէյ տիր։»

(Պուրատա Մր. Կլատսթօն Եունան մէսէլէսի հադգընտա Մր. Համպուրի ալէյհինտէ սէօյլէտիքտէն սոնրա, պէրլէճհի ախի տեվամ իտէր.)

«Մր. Համպուրի տէտի քի պէօյիւք հադգսըզըգ օլուր Թիւրքիա ահալիսի իւզէրինէ թէարուզ իթմէք, քի էյի պիր էհալի տիր, հէր նէ գատար բաշալար բէք ֆէնա իսէլէր տէ. ֆագաթ Մր. Համպուրի տէրլսաթը իթմէյօր քի, թէարրուզ օլունանլար Թիւրքիանըն ահալիսի օրմայըպ, իլա հիւքիւմէթի վէ բաշալարը պը։

«Մր. Համպուրի օն իքի մահ զարֆընտա Թիւրքիանըն ըսլահ օրմասընէն վէ թէճէտտիւտ իթմէսինին միւմքինսիզ օլտուղունու պէյան իտէրէք՝ ըսլահաթ եօլընտա Թիւրք հիւքիւմէթինին կիւյա իճրա իթմիշ օլտուղու պաղը թէշէպիւսաթը գիքը իթտի։ Ֆագաթ Մր. Համպուրի Շեվքէթ բաշա հագգընտա սէօյլէտիյի վագըթ տիւնեանէն էն.... ատէմլէրինտէն պիրիսինի ֆիքրիմիզէ պըրագը, քի իճրա իթտիյի ճինայաթին չէտիա միւճաղաթա միւթահագգ օլտուղունու ինկիլիզ հիւքիւմէթի ալէնի սուրէթտէ պէյան իթմիշտիր։ (Իմ՛ոէնէ էէ՛ոէնէ) Հալ պու քի էօյլէ պիր ատէմ Մր. Համպուրինին «Ալլահ պէրէ էէ՛ոէ, բոհոթլարընա ոչոռնմայընըզ.» տէտիյի բաշալար թարաֆընտան թալթիֆ օլունմուշ, պէօյիւք մանսըպլարա նայիլ օլմուշ, գարըշըգուզ հալինտէ պուլունան էյալէթլէրէ կէօնտէրիմիշ, վէ պինլէրճէ ատէմլէրին սատատէթ վէ պէտապահթիլըգլարընը թայինէ մէմուր իտիլմիշ տիր։ Մր. Համպուրի Միտհաթ բաշա հագգընտա սէօյլէտիյի վագըթ, Թիւրքիա բայալարը իչիւն էն զիատէ խասիմ վէ էն զիատէ տէհլիքամզ պուլունան զէվվաթտան պիրիսինի ֆիքրիմիզէ պըրագը։ Զաթը հազրէթի Բաթիշահի Միտհաթ բաշայը պիր սէնէ միւտատէթլէ նասպ պույուրտու, տէտի Մր. Համպուրի։ Ֆագաթ Միտհաթ բաշանըն պէշէսէնէ միւտատէթլէ մէմուրիյէթլէ Սիւրիա վալիսի օրմասը, Պապը Ալէնին իճրայի ըսլահաթ նէյէթինտէ պուլունտուղունա պիր տէլիլ սաձըլամազ։ Մր. Համպուրի Ֆոթիատէս պէյին տախի կիրիտ վալիսի թայինինի զիքր իթտի, ֆագաթ պէնիմ պիլտիյիմէ կէօրէ, Ֆոթիատէս պէյ մուայյէն պիր միւտատէթլէ նասպ ու թային գըլընմամըշ տը։ Էյէր Ֆոթիատէս պէյին օնէվ պիր մէմուրիյէթի պուլունսա, էյի պիր վալի օլապիլիր իտի։ Ֆագաթ մէվուգէն ալըզըմ մալիւմաթա կէօրէ, Ֆոթիատէս պէյին միւտատէթի մէմուրիյէթի, Զաթը հազրէթի Բաթիշահինին վէ բաշալարը իրատէթլէրինէ մէրպութ տուր։

«Մր. Համպուրի Պապը Ալինին ախիրէն իճրա իթտիյի «ըսլահաթը ատալիյէտէն» տախի պահս իթտի. կէչէնտէ 166 նէֆէրի իսլամ օրմադ իւզրէ 183 նէֆէր մէմուրինի ատալիյէ նասպ ու թային օլունտու. պունտան սոնրա ըսլահաթը ատալիյէ տէնիլէն չէյ։ Մէսուլ պուլունան վիւքելամըզ, էյէր պէյան իտէպիլիրսէ, պէյան իթտին քի, Թիւրքիա թէրագգը իթմէքտէ տիր, վէ պէլքի օլ վագըթ ինանըրըզ. ֆագաթ հագիգաթը հալը սէթը իտուպ, Թիւրքիա ըսլահաթ իճրա իտէյօր տէյի զանն իթմէմէլի։ 1856 սէնէսի խաթթը հիւմայունընտան պէրու նէ՞ օլտու։ Օլ վագըթ իճրայի ըսլահաթա ճիտատէն պաշլանդրճ օլմուշ իտի, ֆագաթ շիմտի, Պէրլին ահանամէսինին իմզա իտիլմէսինէն պէրու պիր սէնէ միւրուր իթտի, վէ հէնուզ, ըսլահաթ եօլունտա ճիտատէն թէրագգը վուգու պուլմուշ օրմասընա, վէ եախօտ անգարիպ պիր հիւանի իտտարէ թէէսիսի մէմուլ իտուկինէ տայիր պիր չէյ իշիթմէտիք։ Էրմէնիսթան միւսթէնա օրմագ իւզրէ, հիչ պիր մահէլ իշիւն պիր ըսլահաթ լայհասը թանգիմ իտիլմիշ վէ իճրայի ըսլահաթա իւմիտ հասըլ օլմուշ օլտուղունու իշիթմէտիք։ (1)»

Մր. Կլատսթօն Եունան մէսէլէսինէ ավտէթ իտիպ, տէր քի տեվէթը Օսմանիյէնին մահվընտան հասըլ օլաճագ թէհլիքէլէր իթիրաղ օրմագ իւզրէ տերմէեան իտիլմիշ տիր։ «Ֆագաթ, տեր Մր. Կլատսթօն, Մր. Համպուրի կիպի Թիւրքիանըն եալան տօսթլարը սայէսինտէ տիր քի պու թէհլիքէլէր մէյատանա կէլմիշ տիր։ Պու ատէմլէր Թիւրքիանըն պաշընա կէլմէսի միւմքին օլան ճէմի ֆէլաքէթլէր իչիւն մէսուլ տուրլար։ Պու ատէմլէրին եանի Թիւրքիայա սէհապէթ իթմէկ գալդըշընը օլան ինկիլիզ դօնսէրվաթէօրլէրինին, բարլամէնթոտա գավի պիր էքսէրիյէթի վար իտի քի, օնա գարշը, մուխալէֆէթ թարաֆկիրանընը զայիֆ թէարրուզլարը պիր չէյ եարայամաղը։ Լօրտլար գամարասը քէնտի թարաֆլարընտա իտի, վէ ինկիլիզ ահալիսի տէ պիրիմ թարաֆըմըզտա տը տէրլեր իտի, վէ իչթէ պու սուրէթլէ, քէնտի բօլիթիգալարընը եւրիւթմէյէ միւղթէտիր իտիլեր։ Հալ պու քի պունուն սէմէրէսի, Թիւրքիատա սուի իտարէնին արթմասը վէ տեվէթը Օսմանյէնին տահա զիյատէ զայիֆլէնմէսի վէ թէհլիքէլէրէ սիւչար օլմասընտան իպարէթ օլտու։ (Իմ՛ոէնէ, էէ՛ոէնէ։)

«Թիւրքիանընը էն էյի տօսթլարը օնլար տը քի, թա մէսէլէնին պաշլանկըճընտան, իչին ասը հալինի վէ եարմագ իդթիլա իտէն չէյլէրի աչըգ վէ գալթի պիր լիսանլա Պապը Ալիյէ թէֆհիմ իտիւպ, չօգ տէֆա, սէօյլէմէք միւրատ օլունան սէօզիւն թէէսիրինի գըրան ուզուն պէյլու թապիրաթտան իճթինապիթտիլեր վէ Պապը Ալիյի քէնտիսինին սուի մէսէլէի իչիւն մէսուլ թանըրլար։ Պապը Ալիյէ միւթէտիլթէքլիֆլէր իթմէկի իտի. ֆագաթ օ թէքլիֆլէրի գալթի պիր լիսանլա տերմիյան իտիւպ, խաթրա կէօնիւլէ պագմայարագ, օ թէքլիֆլէրին իճրասը պապընտա ըսրար իթմէկի իտի. իչթէ իթթիխազը վաճիպ օլան բօլիթիգա պու իտի։

«Մր. Համպուրինին թաատիրնամէսի, թէքլիֆնամէտէն խայրճա ֆարգլը տը։ Մէգբիր թաատիրնամէ, պիթիւն պիւթիւնէ կէչմիշէ այիա օլուպ, Սբր Զարլզ Տիւքին թէքլիֆնամէսի իսէ, իլերուտէ իթթիհազը վաճիպ օլան թէտապիրէ տայիր իտի։ Պիթթագ, Սբր Զարլզ Տիւք, էլինտէ օլան էվրագը ըէմիյէյէ իսթինատէն, կէչմիշտէն պահս իթմէեէ հադգը վար իտի, վէ պէն տախի կէչմիշտէն պահս իթմէմ լազըմ կէլսէ, Ինկիլիզ հիւքիւմէթինին մէսէլէի հադգընտա Սբր Զարլզ Տիւքին վագը օլան գրիթիգալարը տօպրու օլտուղունու իսպաթ իտէպիլիրիմ։

«Ֆագաթ կէչմիշի գիքը իթմէքտէն տահա ֆայիտէլի պիր չէյ վար տը եարաճագ։ չիմտի պիզ կէլէճէհէ պագալըմ, վէ գամարամըզտն պիւթիւն նուֆուզ վէ գումվէվի մանէվիյէսի վասիթասը իլէ ինկիլիզ հիւքիւմէթինէ մուավէնէթ իտէլիմ քի, Պէրլին ահանամէսինտէն, Թիւրքիա ահալիսինին սատատէթի հալէրինէ տայիր օլան ահքեամը իճրա իթտիրսին, վէ էղճիւմլէ կունանիսլիթանըն թասիրէի հուտուտունա տայիր օլան ահքեամընը իճրասընա պիլ խասսա հիմմէթ վէ նէզարէթ իթտին։

«Շիւպհէ եօգ տուր քի, ինկիլիզ հիւքիւմէթինին տամլ վէ իճրասընը գրիթիգա իթմէք պիզիմ հագգըմըզ տը։ ֆագաթ պու գրիթիգայը իտէրէք, էօթէտ խայրը մագսէտլէրին իճրասը եիւզ իւսթիւ գալաճագ իսէ, էլպէթթէ իթմէմէք տահա միւնասիպ օլուր։ Իմտի, տահա միւնասիպ օլուր կէչմիշ չէյլեր հագգընտա գրիթիգայը պէր թարաֆ իթմէք, վէ Շարգտաքի սուի ահվալը թախֆիֆ վէ տեվէթը Օսմանիյէ ահալիսինին սատատէթը հալինի թահսիլ ըմմընտա, գամարամըզտն նուֆուզունու իսթիմալ կէլմէք։ Իշթէ Սբր Զարլզ Տիւքին թէքլիֆնամէսի տախի, մուվաֆֆըգը մասլահաթ օլան շութալէպի հավի պուլունմագտա օլտուղունտան, թէքլիֆնամէի մէզբիրու թաստիգ իտէրիմ։»

Պատէհու Մր. Կլատսթօն թէքրար Եունան մէսէլէսինտէն մուֆասսալէն պահս իթտի վէ անտէն սոնրա խարիճիյէ միւսթէշարը Մր. Պուրդ, Ինկիլիզ հիւքիւմէթի թարաֆընտան ճէվապ վերմէք իւզրէ այաղա գալգտը։ (Խէնմը Եուրնա)

ՄԷՔԵԱԹԻՊ

Էրզինճան մուխպիրիմիզէն այտըզըմըզ մէքթուպ տը։

30 յունիս 1879 Էրզինճան

Ցունիս 23 տէ Թրապիզոն մէքթէպի մուալիմլէրինտէն օլուպ Եվի բագամա տայիր թէէլիֆ իթտիկի պիր էսէրլէ մէշհուր օլան Ալրապկիրլի Տիգրան էֆ. Պօղաճեան, մէքթէպ թաթիլի միւնասէպէթիյլէ սիլասընա կիթտիկնտէ, պուրա մէքթէպլէրինի զիյարէթ իթմէքսիզին շէհրիմիզէն կէչմէյի վիճտանընա եէտիրէմտիկինտէն, թալէպէյի իմմիհան իթմիշ, վէ տերէճէի իդթիտարէրինտէն մէմնուն օլարագ՝ կէրէք մէմնունիյէթինի վէ կէրէք միւահազաթընը տէֆթէրը մախսուսա գայտ իթմիշ, վէ էսնաի ազիմէթինտէ թալէպ վէ խաճէկեանը թէշվիգ էյլէմիշ տիր։ Պու պապատէ պիզ տախի քէնտիսինէ պէյանը մէմնունիյէթլէ պէրապէր լունու տախի բիճա իտէրիզ քի, պուլտուղու սէմէրէյի, վէ պիզճիւմլէ ուզայըպ տա զիյարէթ իթտիյի չէհիրլէր մէքթէպլէրինին սէմէրէսինի, միւլահազաթ վէ միւթալաաթըյլա պէրապէր իլան իթտին, վէ մէարիֆքէրվէր միլլէթտաշլարըմըզա արզ էյլէսին։ Հանիեա քի հեր զայրէթլի եօլճուլար պունտան իպրէթ ալալար իտի։ օ զէման թաշրա մէքթէպլէրի զիյատէսիյլէ թէշվիգ օլունարագ թէրագգի իտէրլեր իտի, վէ մէքթէպլէրվեր միլլէթտաշլարըմըզն արզուսը բէք սուհուլէթլէ իճրա օլունուր իտի։

Մէքթուպըմը լէֆֆ իտէճէյիմ սըրատա Թիրեաքեան Գալուստ էֆենտինին պուրայա մուվասէլէթինի իշիթտիմ։ Պու զաթըն մէարիֆքէրվէրլիկի ճիւմլէյէ մալիւմ տիր։ հեր սէնէ վաթանընա վասըլ օլունճա, մէքթէպլէրի տախի զիյարէթի խէրէք, անլերին ֆիւնունճա հալ ու մէրթէպէսինի աղնամագ իչիւն իպրազը թէքիասսիլ իթմէզ։

Շէհրիմիզէ ագչէճէ օլան պուհրան բէյտէրբէյ արթըյօր։ զաթէն էհալինին թազմին իթմիշ օլտուղու դալամիմնագտիյէ իլզասընն աճըսը հէնուզ ունուալըմագտըզընն, պագբրըն տախի մէմուլին զայրի սուրէթտէ հիչէ չըգմասընտան տօլայը էհալի բէք միւթազարուր օլտու։ Պիր թարֆտան տա իչխուրլիյօր քի պիր խայլի պագբը պասըրզգ թէտավիլ չըգարըրըյօր, Պու խուսուս՝ հիւքիւմէթին քէնտի տարպ իթմիշ օլտուղու մէզալիրլի վերկիյէ գապուլ իթմէմէսինտէն նէչէթ իթմիշ տիր։ Եէյեճէք վէ կիյեճէք չէյլերին ֆիյաթլարը գայմէ վէ պագբը վագթինտէ նէ եւքսէքլիքտէ իտի իսէ էինէ օ ֆիյաթտա տուրուպ, ուճուղտամիշտիր։

Իզմիր մուխպիրիմիզէն յուլիս 25 թարիխլի պալըզըմըզ մէքթուպ տը։

Գուշ ատասընտա միւթէմէքքին մէլէթիմիզին իլերուտէ պուլունան Ապրիեան ցակոր աղանին մահալը մէզբիր հայտուտլարընտան թութուլուպ տաղա կէօթիրիլերէք, 500 լիրա վերմէտիյի հալտէ քէնտիսինի պօղաղ այաճագլարընը պիլտիրտիքլերինտէ, անիտէ խանէսինէ խապէր կէօնտէրիպ, հեր նէ գատար մէպլաղը մէզգուրը թէքմիլէն կէօնտէրիլմիշ իսէ տէ, էլան գուրթուլուպ գուրթուլմատըզընն պիր հապէրի ալամատըզըմըզը թէէսսիֆ իլէ պէյան իտէրիմ։

Պօղ ատան թարաֆլարընտա հայտուտըլգտա մէշհուր օլան Տաղը օղլու Մէհմէտին զապթիյէլէր թարաֆընտան էօլտուրիլմիշ օլտուղու Այտըն բօյիս մէրուունուն իֆատէսինտէն բիվայէթ օլունմագտա տը։

Պու ճումատա էրթէսի ագշամը Այտըն ըզմէնտըֆէր ճիվարընտա վուգու պուլան պիր գազատա, պիլ ճիւմլէ ահալինին պայիսի էսէֆլէրի օլմուշ տուր։ Շէյլէ քի, Բում միլլէթտէն օլարագ միւթէպէր ֆամիլիալարան տէօրթ տէլիգանը, մահալը մէզբիրտէն կէչէր իքէն պիր գաչ խըրսըզլար պունլարը իւզէրինէ սիլահ իլէ հիւճմիտէրէք, եէտալէրինտէ պուլունան բարա իլէ սատթլարընը ճէպրէն ալմագ իսթէմիշլեր իսէ տէ, էհլի ըրզ տէլիգանլարընը քէնտուլէրինի մուհաֆազա իթմէք իչիւն պիր չէյրէք գատար մերատանէ միւտաֆաա իթմիշլեր իսէ տէ, անճագ իչլերինտէն 26 եաշընտա զայէթ մաղլում էվրիբիտի նամ քիմէսնէ գամա իլէ ֆէնա սուրէթտէ վուրուլուպ, օն տագիգատ բուհունու թէսլիմ իտէրարգատաշլարընտան պիրի վուրանը տախի եարալայըպ իրըսզլար ֆիրար իթտիքլերինտէ, մագթուլը մերգում էվրիբիտի՝ ըէֆիքլերի թարաֆընտան պիր գարօցայա գօնուլուպ խասթախանէյէ նագլ իտիլիր։ Վուրուլան խըրսըզ տախի գաչամայըպ, վէ նէմցէ թապաասընտան պուլունարը ճիհէթլէ օրա խասթախանէսինէ նագլ օլունուր։ Թա-

(1) Մըսթը Կլատսթօն կիպի պիր ատէմին պէօյլէ մէսէլէլեր հադգընտա մալիւմաթը թամմէսի պուլունաճագ օյտուղունա շիւպհէ եօգ տուր. ֆագաթ պիլմէյօրուզ քի ըսլահաթ հադգընտա նէ՞ կիպի իճրաաթ վար տը քի, Էրմէնիսթան օ պատէտ մէմալիքի Շահանշահին զըթաաթը սարէսինտէն միւսթէսնա պուլունուն։

Թ. Է.

բիեսան իբի կիւն ադտէմ պիրին ճի իսթինթադ պաշլանըգ, շիմ տիքի հալ մեզբիւր հայտուսին Օսմանլը խասթախանէսինէ նագլ օլունմասընա գարար վերիրմիշիր։

Ուսումնական խորհուրդ ատենապետի Սըվպլը զատ Սարդիս էֆէնտինին, կէչէն հաֆթա միսթադիլ քէնտի ախալուիթաճա օլան իշլերի իշիւն Մաղնիսա վէ Գասապայա կիթմիշ օլտուզուն, օլտուս մէքթէպլերիմիզին իսարէսիզլիկինի կէօրէրէք, պիր գաչ տէֆա մէճլիսլէր իթթիրիպ, պունատան պէօյլէ նէ թէտպիր իլէ մէքթէպլէր տէվամ օլունաճաղընա տայիր լայըգը մալիւմաթլար վերէրէք, կէրէք օրաճա վէ կէրէք պուրաճա հէր քէսին մէմնունիկէթինէ պայիս օլտուզուն, այրըճա ճիդանէ թէչէքքիւրլէրիմիզի մումայիլէյհ էֆէնտիյէ պէյան իտերիզ։

Ալաշկերտ 12 յուլիս 1879

Մուհարրիր էֆէնտի,

Զանն իթմէմ քի պիթիւն մէմալիքի Մահրուսէտ Ալաշկերտ վէ Պայազիտ գազալարը կիպի եիզլէն պըրագըմըզ, հիքիմէթսիզ պիր հալտէ գալմըշ տայիր գազալար տաիր պուլունսուն։ Պու գազալարըն տինօրլարա եազը օլմասընա նիսպէթլէն ասլա էհէմմիյէթլերի գալմամըշ տըր, վէ Պայազիտ հիքիմէթինտէն մատտա, տայիր հիքիմէթ տայիրելէրինին քեսֆիյէսի Քիւրա աշիրաթընատան օլմասը սէօյլէտիքլէրիմէ պէօյիւք պիր տէլիլ տիր։ Քիւրա նէրտէ՝ գայմագամըգ նէրտէ՝։ լաքին հայրֆ քի պուրալարընա տըգդաթ օյունմայօր։ զէվալը էրմէնիլէրին հագգսըզ մահկու�էյէթլէրէ, տարտա վէ ըթալէի լիսանա տիչար օլմալարընին սէպէպինին տի վալինէ, «պուրասը Քիւրահիթան տըր, պիզ Քիւրահիւ, նիզամ միդամ պիլմէյիզ» ճէվապը տօղրուսու էօլլու վէ թամ պիր ճէվապ տըր։

Պու իքի գազալարտա սաքին օլան միլէթտաչլարըմըզին ատէպ մուդատէմ 20 պին խանէյէ պալիզ իսի իսէ տէ, Ռուսիանընը 1859 վէ 1853 վէ պու սէնէ մուհարէպէլէրինտէ էրմէնի ահալիսի Ռուսիայա հիճրէթ իթմիշ օլտուզունատան, անճագ 700 գատար էրմէնի ֆամիլեասը մէվճուտ պուլունուր, վէ 500 գատար տա Գարս վէ Ադէքսանդրօպոլ թարաֆլարընտա տօլաշմագտա տըրլար։ Պունլար վաթանլարընա ավտէթ իտիճէքլէր ամմա պիր թարաֆտան տաքին օլտուգլարը խանէլէր վէ արազիլէրի Քիւրալեր թարաֆընտան զասլթ վէ տիկէր թարաֆտան էգզիլմի վէ թէտտաիյաթընն արտը սըրասը քէսիլմէմէյինտէն կէլէմմէքտէ տիրլէր։ Իքի այ մուդատէմ մէհաճիրան նագլը խանէյէ գալդըշը իսկ տէ աթիտէքի վուգուսթի էվալըլարը երնէ կէրույէ տէօնմէէէ մէճպուր իթտի։

Պու թարաֆ աշիրէթլերի էրմէնիլերին խանէլերինէ վիրուտինի մէն, վէ անլերին արազիլերինէ մալիք օլմագ մադսէտի իլէ մէհաճիրանտան պիրի 45 վէ տիկէրի 15 եաշընտա իքի էրմէնի Ալաշկերտէն 3–4 սաաթ մէսաֆէտէ Համատ գարիէսի թարաֆընտա ճէմալտինի Նամս նամ աշիրէթին չատըրլարը էօնիւնտէ տէհչէթլի սուրէթտէ գաթլ օլունուրլար։ իշթէ հիքիմէթին բարօրթօսունէն սուրէթի։ «Թախտինէն գըրդ եաշընտա սարը պըյըգը մաղթուլուն իւչ գըլըճ եարէսի պաշընտա պիր գըլըճ եարէսի ումուզունտա վէ պէհէր տիզինտէ իքիչեր գըլըճ եարէսի վէ պէլինտէ արգա թարաֆընտա գըլըճ իլէ գաթ վէ նըսֆընը թէճամուզ իթմիշ վէ պրունընտա պիր գըլըճ եարէսի վէ մէսանէսի քէսիլիպ աթըլմըշ (սահիհի ադզընա գօնուլմուշ իքիսինին-տէ) վէ տիկէր մաղթուլ թախտինէն 16 եաշընտա սաղ վէ սոլ պէլինտէ իքի գըլըճ եարէսի վէ ինճէ պէլինտէն դաթ իլէ իչերու ալէթլերի թաշրա չըգմըշ վէ պիր գըլըճ եարէսի սոլ էլինտէ վէ սարը պըյըգընընն քէնտուսի կէօտիւմիւշ պաճագլարը թաշրատէ վէ տիկերի աչըգտա իւղերինտէ պիր գըլըմըզը կէօտիք այագլարընա չարըգլար օլտուզու հալտէ։ » Պունդան իւղերինէ Պայազիտէն առաջնորդա վէ Ալաշկերտէն միլէթ թարաֆընտան էրզրումա թէչիքքի օլունտուգտա, էրզրումտան դաթիլերին քիմլեր օլտուզունու քէչիք վէ միլթէճասըրլարընընն ճէլալի իշիւն համմէթլու պին պաշը Ահմէտ էֆէնտի չէհրիմիզէ կէօնտէրիլտի բուխատթը քեամիլ իլէ։ Միրի միւմաիլէյհ կէրէք հարաքեաթընտա վէ կէրէք խաթինթադլարընա քէմալը տիգդաթլէ տտվրանտըզընտան, դաթիլերին պէրիսի մէյտանա չըգտը կիպի տիր։ լաքին դայմագամընը Ուզո եիւզ պաշը Քիւրա աշիրաթընտան օլտուզունտան «իքի... կեավուր իշինպու գատար Միւսիրմանպարա դահմէթ Նիշի՞ն միրիվլյօր» էֆէնտիրընտա պուլունտուզունտան՝ չիմտի գայմագամ վէ պին պաշը պէյնինտէ պիւրուտէթ հասըլ վէ քէյֆիյէթ տէ պիր աղը հալ քէսդ իթմիշ տիր։ Գայմագամ դաթիլերին քիմլեր օլտուզունու պիտիյինի խաֆիէն պին պաշը յա պիլտիրմիշ։ պին պաշը տախի գայմագամտան միւթէճասըրլարըն խիմլերին իսմա թահթընտա թալեպ իթթիրինտէն, գայմագամ Քիւրա աշիրէթի օլտուզունտան իսմա թահթընտա գաթիլերին քիմլեր օլտուզունու պէյան իթմէք գայիտէլերինտէն օմատըզընը վէ էօլիւնճէյէ գատար տախի պէյան իտէմէյճէյինի աշիքարէն սէօյլէմիշ։ Մէսէլէ պու սրրալարտա տըր։ պագալըմ իլէրուտէ նէ ըէնկ քէսդ իտէճէք տիր։

Պունտան մատտա, պիր պուշուք այ մուգատէմքի էմրը միւթէսարըֆի մուճիպինճէ պիւթիւն տավալար չէրատթ։ ահքեամընճա կէօրիւսիյինտէն վէ քեաֆէի ումուր գատը էֆէնտի եէտինտէ պուլունուզունտան՝ արթըգ միլէթիմիզին չէքտիի վէ տիւչար օլտուզու զուլմ վէ թէատիյաթ գալէմէ ալընը հալէրտէն տէյիլ տիրլէր։ հէր էրմէնիներին պիր Իսլամտան (եանի Քիւրա, պիրա պու թարաֆ արտա Օսմանը ահալիսինին մըգտարը 200 խանէյէ պալիզ օլուր օլմազ) պա սէնէտա մաթլուպունու թահսիլ վէ հաղդընա սահիպ օլամազ։ Քիւրա, էրմէնիյէ պօրճու օլմատըզընը մէհքեմէյէ իքի չահիսլէ խպաթ իթթիքատէն սոնրա իչլաս օլուր։ էրմէնիէ անճագ սէնէտիին սույա ամրըզ տէ սույունու իչէքի գալը։ Պունա մուղայիր տախի պիր Քիւրա իսթէճիսի պիր ատամ հաղդընտա (էրմէնի օլտճագ ամմա) հիքիմէթէ չիքեայէթ իսիպ վէ իքի չահիտ տինդէթտիրիպ հաղդըզ թալեպ իթտիսի։ մէպլաղը, մալընը, տավարընը, նէ իսկ, նէ կէչիրմէյէ միւքթէտիր օլուր։ Այէր պու թարաֆլարտա տիյիքի կէօրմէտիյիմիզ իլա խայալտան պիլէ կէչիրմէտիյիմիզ հալէրին թաֆսիլաթընտա վէ պէյանընա կէրիչէք պէօյիք ճիլալէրէ քիթապլար եազըլուր։

Շիմտիէ տէկին ըսլահաթ գօմիսիօնընընն պիր սէմէրէսի կէօրիւմիւտի, վէ ահալի բահաթլըգ վէճինիյէթ եիզունիւ կէօրէճէք օլտուզունտան մէյուս օլմուշ տըր։ Սանտալեալար վէ գանաբալար իւղերինտէն «պիր աղ տահա սապը իտին» տէյու պաղըրանլար աճապ քէնտուլերի պիր սաաթ սապը իտէպիրլէրմի։ լաքին ահալի փաղըր վէ դէվալը ահալինին սապը իթմէքտէն պաշգա պիր եօլու վա՞ր մը տըր։ Թարիխտէն 4–ճ կիւն մուգգատէմ Ալաշկերտ վէ Խասէն միանէսինտէ Տէհէր կէտիկլերինտէ տէօրթ նէֆէր Անճէմ թամիրի սարիդլեր թարաֆընտան մալլերի զապտ վէ քէնտուլեր տախի վուրուլարդ իչիւ թէլէֆ՞օլուրլար՞, վէ տիկերի Ալաշկերտ կէթիրտիրիլուսլ իքի կիւնտէն սոնրա վէճթաթ իտէր։ Պու հալ դաթիլեր միւֆէթթիչի համիյէթլու պին պաշը հարպէթլերի իչթիհատքէ կիճէլէյին պիր գաչ զապթիլ բէֆգաթթրլէ թէֆթիչէ չըզըպ սարիզլերի տերտէսթէ վէ զասպ օլունան մալլերի վէ էշեակերի մէյտանէ չըգարմագա մուվաֆֆագ օլուր։ Եինէ Համատ գարիսի թարաֆընտան Ղարսան մէմլէքէթինէ վիրուտիսէն Մուշլու պիր էրմէնի չըլ չըպլագ օլմագ սէրբէսինէ դատար սօյուսուպ նէֆիսինի Ալաշկերտէ ալըր։ Արթըգ կէրէք գարիէլեր տէրտնինտէ վէ կէրէք եօլարտա էմնիէթը մալ ու ճան ասլա եօգ տըր։ պու հալ իւղերինէ հիքիմէթը սէնիէնին նագարը տըգդաթընը խաֆսանէ տավէթ իտէրիզ։ Մուհարէպէ էսնասընտա ֆագիր ահալինին Ֆիւրալը վէ Պաշը պօղուզլար թարաֆընտան չէքտիի զուլմար վէ տիւչար օլտուզու թաատիյաթընն հատտը ու հիսապը օմմասըզընը պիէրէք, մէմուրը գավիսէյիզ։ Ի՞ վէլիինիյմէթ Փատիշահըմըզ էֆէնտիմիզ սայէսինտէ պունատան պէօյլէ մէմալիք ասասիէի թամմէյէ նայիլ օլուսզ օլ ֆէնա վէ տէհզիթամիզ կիւնէր ունուտուլաճագ տըր։

* * *

ԻԼԱՆ

Վարնա իշիւն տիբլօմալը վէ բրաթիք պիր միւհենտիս ուրանըէօր։ Պուլկարճա եախօտ թիւրքճէ լիսանըարա աշնա օլմալը տըր։ Մուգավէլէլէր իշիւն Սթամպօլտա Հանճօրլօ խանընտա Ն՞. 5 Իլիճ Գալչօֆ գումբանեասընա միւրաճաաթ իտիլմէսի։ 3—2

ԱԶԳԱՅԻՆ

ՀՐԱՒԷՐ

ԱՌ ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՐԵՍՓՈԽԱՆՍ

Ազգային Ժողովը Նիստ ունիյաուլիկայ ուրբաթ Օգոստ. 3 ի Ղալաթիա։

Ատեանը պիտի բացուի ճիշդ ժամը 6 ին և գոցուի 10 ին։

Հրաւիրեալ են երեսփոխան էֆէնտիները՝ իրենց ազգասիրական պարտականութիւնը կատարելու փութալ։

1879 Յուլիս 30

Պարէնարփեան Փոխանորդ
ՄԱՏԹԷՈՍ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍ
ԻԶՄԻՐԼԵԱՆ

ՕՐԱԿԱՐԳ

1°. Հրաժարագիր խորհրդարանական Յանձնախմբի.

2°. Մրագիր ուղղակի արոյ.— Վիճաբ. ի վերայ Համարակալ դիւանի Տեղեկագրոյն.

3°. Խնդիր վերաբերեալ Սահմ.— Վիճաբան. ի վերայ Նախաձեռն. դիւանի Տեղեկագրոյն.

4°. Տեղեկագիր Մայր Դիւանի.— Վիճաբան. ի վերայ Ղալաթիոյ թաղեցւոց աղերսագրոյն։

Ատենադպիր
Մ. Յ. Մելիքեան

Կ. Պոլիս 30 Յուլիս 1879

. . . Խմբագիր,

Դպրոցասիրաց Արեւելեան ընկ. Տ. խորհրդս կը փութայ յղել Մեծարգոյ խմբագրութեանդ իւր պաշտօնավարութեան երկրորդ եռամսեայ հաշուեցոյցակը, 'ի գիտութեան այն ամէն բարեսէր ազգայնոց, որք չեն ղլանար քաջալերել ընկերութիւնս իրենց ընդասաներով։

Յոյս մեծ ունինք, Տէր. որ ազգասէր և յառաջդիմասէր անձինք պիտի յարատեւեն իրենց նուիրատուութիւնքն 'ի բարգաւաճումն և յառաջադիմութիւն ընկերութեանս։

Աներկրայ ըլլալով Տէր, որ պիտի հաճիք հրատարակել Ձեր ազգօգուտ թերթին մէջ սոյն հաշուեցոյցակը կանխաւ մեր շնորհակալիքը կը յայտնեմք։

Մնամք յարգանօք

Փ. Ատենադպիր Փ. Ատենապետ
Յակոբ Ս. Պէյոճեան Ս. Տամատեան

Հասոյթ և Ծախք

Դպրոցասիրաց–Արեւել. ընկերութեան 1879 տարւոյ երկրորդ եռամսեայ շրջանի (Ապրիլ 15 ցմերջ Յունիսի).

Պարտ

	Դր. Ոսկի
1879 տարւոյ առաջին եռամսեայ շրջանի մէջ հասութիցառաւելութիւն	90,776
Ամաւճարք ընկերաց	3,547 95
Ամաւճարք ընկերաց Ռոտոսթոյի ճիւղի	624 20
Նուէր հաւաքեալ 'ի Տփխիս	4,507
Նուէր հաւաքեալ 'ի Մուշ	1,160
Նուէր հաւաքեալ 'ի Տրապիզոն	989 25
Նուէր հաւաքեալ 'ի Կ. Պոլիս	215 55
Պարահանդիսի ապառիկներէ	2,822 50
Կարոնք և տոկոսք	226
Գումար Դր. Ոսկի	104,868 45

Պահանջ

	Դր. Ոսկի
Ծախք Մշոյ վարժարանի.	4,061
Ծախք Վաղարշակերտի վարժարանի.	2,134 25
Ընկերութեանս վարժարանաց ընդհանուր Տնօրէն Պարոն Մկրտիչ Սարգսեանի յանձնած իւր ճամբու ծախսուց ևն. ևն.	3,199 25
Տպագրական և այլ կերդրոնական ծախք	1,190 80
Կարասիք	1,260 65
	12,645 95
Կշիռ. Առաւելութիւն հասութիւն	92,222 50
Գումար Դր. Ոսկի	104,868 45

Վասն ճշդութեան
Դանձապետ Համարակալ
Կ. Պ. Սէվէճեան Գ. Շնորհեան

Կ. Պոլիս 28 Յուլիս 1879

—

30 Յուլիս 1879 յՕրթագիւղ

. . . Խմբագիր,

Հայկական կրթարանն, որպէս ցաւօք ծանուցիք Ձեր պատուական թերթին մէջ, իւր երրորդ տարւոյ պարգեւաբաշխութեան հետեւեալ օրն աղեւտալի դժբախտութեամբ զոհ եղեւ այն սոսկալի հրդեհին որ գիւղիս երրորդ մասն յաւեր դարձուց. միայն աշակերտաց գոյից մեծ մասն հնար եղեւ մեզ ղերծանել. իսկ դպրոցական կարասիք, պաշարք և այլ ուսումնական պիտոյք, 300 ոսկւոյ արժողութեամբ, հրոյ ճարակ եղեն բոլորովին։

Դառն էր այս արկածն, բայց մեք մխիթարութիւն ունիմք շնորհակալ լինելու Ամէն Ս. Պատրիարք Հօր, մեծարոյ ազգայնոց, եւ ազնիւ բարեկամաց ոմանց, որք կը փութան համակրանօք շրջապատել Հայկական կրթարանի կրած անակնկալ դժբախտութիւնն. ի մասնաւորի շնորհակալեմք Մեծ. Հայ խմբագրապետաց, որք խորին ցաւակցութեամբ չեն դադարիր աղգին ուշադրութիւնն հրաւիրելէ ի նպաստ վերականգման կրթարանին։

Այս ամենայն համակրութիւնք, որ միակ են վարձք մեր երկարամանակեայ տարժանելի անձնուիրութեանց, կը խրախուսեն զմեզ 'ի նորոգ և յեռանդուն աշխատասիրութիւն. ուստի և բախդաւոր ենք ծանուցանել՝ թէ Հայկական կրթարանն վերստին պիտի բացուի յառաջիկայ օգոստոս 15ին յՕրթագիւղ ընդարձակագոյն շէնքի մը մէջ նորանոր բարեկարգութեամբք։

Բացման և դասախօսութեանց սկզբնաւորութեան աւուրք յառաջագոյն պիտի ծանուցուին։

Անձնուէր ձեզ
Յ. Դուրեան

—

Ա.Զ.Դ

Ազգային Հիւանդանոցի համար մէկ խոհարար մէկ լուացարար և մէկ տնտեսուհի հարկ ըլլալով կը ծանուցուի մեծարգոյ հասարակութեան թէ՝ ով որ յիշեալ պաշտօնները յանձն կառնու վարել գոհացուցիչ ամսականաւ, պէտք է գայ 'ի դրասենեակ Ազգ. Հիւանդանոցի ի Մեծ Նոր խան միջնայարկ թիւ 49.

Նոյնպէս և մի քանի դանձնակակիր պաշտօնեայներ ալ կը փնտռուի՝ որոց պաշտօնն է թաղերը և կրպակները դանձանակ շրջագայեցընել։

1879 Օգոստոս 1

Դրասեն. Ազգ. Հիւ. 2—1

Գործակալ Ազգ. Հիւ.
Սրբոյ Մ. Հիսարլեան

—

Յառաջիկայ օգոստոս ամսոյ 12 կիւրակէ օր Ս. Աստուածածնայ Վերափոխման ծոնն և գիւղիս Ս. Թադեւոս Եկեղեցւոյ տօնախմբութիւնն ըլլալով՝ հարկ համարիմք ազդարարել որ մայրաքաղաքիս հեռաւոր թաղերէն ուխտաւորութեան անուամբ շաբաթ օրուընէ չգան՝ որք սովորութիւն ըրած են գիշերն եկեղեցին անցնել, ուտել, խմել։

Արդէն եկեղեցւոյս մէջ ընկողմանելու տեղի և սենեակներ չկան, և եթէ սոյն միջոցն իսկ կարելի լինէր, լաւ գիտեմք թէ ասի մի սովորութիւն է անյարմար և անվայել, որ չ'բերէր պատիւ մեր ազգին և թէ կրնայ ծաղու և ծանակի առիթ մի լինել 'ի մէջն և մանաւանդ յօտարաց։

Բարեպաշտ և ճշմարիտ ուխտաւորաց համար ամեն դիւրութիւն կայ կիւրակէ օր շոգենաւով գալ և վերադառնալ։

1879 Յուլիս 30

Գատրգիւղ

—

Վանտան եաղըլտըզընա կէօրէ, Քիւրալէր պիր տագիդա պիլէ զուլմու թաատիյաթտան ֆէրագաթ իթմէյիպ, պիչարէ միլէթտաչլարըմըզը զանն իտէրսին մահվ իթմէք գատտինտէ պուլունույօրլար։ Պիր այ գատար մուգատէմ Համիզ նամ Քիւրա վէ ավէնէսի կարա–Քէչիշ գարիսինին իւղերինէ հիճում իտէրէք, գարիէյի մէղքիւրէ բէյիսինի էօլտիրմէք իչիւն արարլար իսէ տէ, նասրլա օրատա պուլումատըզընտան, եէյէնինի էօլտիւրիւրլէր, քէօյիւ թէքմիլ եաղմա իտէր, վէ օն պէշ քիչիտէն զկյատէ էրմէնիլերին պրուն վէ գուլագլարընը քէսէրլէր, վէ պիլճիւմլէ քէօյ խալգընը ինոսֆրըզճա տէօյիւզ պիրիսինին տէ եիւզիւնիւն տէրիսինի

գրքերը սբ. յայրերը չէր պարբերար։

Քէզալիք պիր այ դաառար մուդաառէմ վանառ Նորաշէն մէք. թէպի չակիրտանը սերին պիր մահալտէ օթուրուր իքէն, հիրմի դաառար Թիւրք տէլիգանլըլարը, չակիրտանը մէրդումէ սարկընտըլըգ վէրմէք իսթէմիքլերինտէ, չակիրտան քէնտույի միւտաֆէա իտեր վէ մէրդում տէլիգ անլըլարը տէֆ էյլեր իսկ տէ, պունլար մէդքիւր մաղլուպկյէթլերինի քէնտիլերինէ եէտիրէմէսիքլերինտէն կիսիպ քէյֆիյէթի անալարընա պապալարընա խապէր վէրինճէ, 40-50 եաշընտա 10-15 թիւրք բիւր զապապ օլարագ, Նորաշէն մէքթէպինի կիսիպ մահասէրէ իտերլեր, վէ պաղբրբպ չաղբրագ 10-12 եաշընտաքի չօճուղլարտան ինթիգամ ալմագ իչին մէքթէպին գաբուսունու զօրլարը։

Պու հավատիսի պիզէ եազան մուխպիր, էրմէնիսթանտա չիմտիյէ գաառար հէման հէր չէյէ տօգանընըպ ըիայէթ օլունմազ ֆագաթ մէքթէպլերէ ասլա տօգանըլմազ իտի տեր. չիմտի իսկ մէքթէպլերէ տէ թաարրուզ վուգու պուլտուղունու մէրգում մուիպիր մաէթթէսսիւֆ պէյան իտէրէք, հիւքիւմէթը սէնիյէնին նազարը մէրհամէթինի իսթիրհամ իտիյօր։

Կէչէն կիւն Ամեն. Ներսէս Սրբազան հաղրէթլերինին՝ պէրաի թէպրիքի մէմուրյէթ, պաշ վէքիլ Արիֆի բաշա վէ խարիճիյէ նազարը Սաֆվէթ բաշա հազարթընը նէզտինէ կիտէճէքլերի եազըմըշ իտի իսկ տէ, էվվէլքի կիւնէ գաառար իշպու թէպրիք զիյարէթի նասրլա թէէխիր օլունարագ, պու տէֆա ալտըղըմըզ մալիւմաթը մէվսուգէյէ կէօրէ, զապթիյէ նէզարէթինէ կիտէճէք օլան վէ մահպուսիյինին թախլիյէի սէպկիլինի ամիր պուլունան թէզքէրէի սամի տիւնքի կիւն եաղըմըշ՝ իսկ տէ, մէճլիսի վիւքէլա սէպէպկյէ կէճիքմիշ օլտուղունտան, պու կիւն իրսալ օլունարագ, մահպուսիյինի մէրգումէնին պու կիւն չէգտճագլարը մէմուլ պուլունմուշ տուր։

—

Խառն ժողով

Տիւնքի կիւն Բաթրիք վէքիլի Իզմիրլեան Գեր. Մատթէոս սրբազան հաղրէթլերինին թահթը բիյասէթինտէ խառն ժողով թէճմիւ իտէրէք, էվվէլ էմրտէ Ճէրմակեան մէսէլէսինի միւզաքերէ իտիպ, մէսէլէի մէդքիւրէյի պիլ ճիւմլէ էվրագլարը իլէ Բաթրիգ Ամեն. Ներսէս Ս. հաղրէթլերինին դարարընա իհալէ իթմէյէ դարար վէրմիշ տիր։

Մէճլիսի մէզքիւրուն պու միւզաքերթը էսնասընտա, պիր թազըմ Մուշլուլար վէ պիր բիվայէթէ կէօրէ, պունլարը պէրապէր պաղը իւսկիւտարլըլար տաֆի մէճլիսնէն իչերի հիւճիմ իտուպ, «Մատթէոս սրբազանը իսթէմէյիզ, ալչարը չէգսընն» տէյի պաղբրբպ նիտա իթմիշլեր տիր։ Մէճլիս՝ մէրգումանը թէսքին իթմէյէ չալըշմըշ, վէ Ամեն. Խրիմեան Սրբազան հազրէթլերի կիւճ հալ իլէ պունլարը աշաղա էնտիրմէյէ մուվաֆֆագ օլմուշ տուր։

Իշիթմիյիմիզէ կէօրէ, մէրգում Մուշլուլար մահղա շու եա պու մէսէլէ իչին պու հարէքէթտէ պուլունմայրպ։ Իլա օրթատա պու գաառար թատատիյաթ, առաջնորդ, թաղական, քարողիչ վէ սայիրէ մէսէլէլերի մէվճուտ օլուպ տա պունլար եիւզ իւսթինէ գալմըշ, վէ միւշարիէյհ Դեր. Իզմիրլեան Մատթէոս սրբազան հաղրէթլերինին մէմուրիյէթի հէնուզ Պապը Ալի թարաֆընտան թատրիգ օլունմայարագ Բաթրիգ հանէ իլէ Պապը Ալի արասընտաքի միւնասէպաթը տախի դաթ օլունմուշ օլտուղունտան, պու հալտէ միւշարիէյհին վէքեալէթ մէմուրիյէթինտէ գալմասը իգթիղա իթմէտիկինի տէրմիյան իտէրէք, մէմուրիյէթը մէզքիւրէտէն չէքիլմէսինի, վէ բաթրիգ Ամեն. Ներսէս Սրբազան հազրէթլերինին, քէլէվվէլ բաթրիգլիք մէմուրիյէթինէ տէվամ էյլէմէսինի Մուշլուլար արզու իթտիքլերինտէն, պու մուտամէլէյէ միւրաճաաթ իթմիշլէր իմիշ։

Մատթէոս Սրբազան հազրէթլերի, հէր նասրլ իսկ պիր թազրիպ արապայա բաքիպ օլուպ, մէճլիս ազալարընտան Ֆընարգլաա քեային Գըլըճճեան Գէորգ էֆէնտինին խանէսինէ կէթմիշ, վէ պիր ազ միւտտէթ սողրա մէճլիս ազալարը տախի մահալը մէզքիւրէ կիտիպ, պիր հէյէթը մէպուսէ վասէթասը իլէ Բաթրիգ Ամեն. Ներսէս Սրբազան հազրէթլերինէ հէր հալտէ մէմուրիյէթինէ տէվամ իթմէսինի թէքլիֆ իթմէեէ գարար վէրմիշլէր տիր։ Պաղբլարը՝ բիվայէթինէ նազարէն, կրօնական վէ քաղաքական ժողովլար քեամիլէն իսթիֆա իթմէյէ տախի գարար վէրմիշլէր իմիշ։

ՄԻԻԹԷՆԷՎԻՑԷ

Տ Էրունի քէօրբիւ վաքօրլարընը ամէաշիւտ իտէմէյէճէք պիր հալէ կէլմիշ օլտուղունտան տօլայը օ ճիվար ահալիսի Պապը Ալիյէ չիքեայէթ իթտիքլերի պունտան ագտէմ եազըմըշ իտի։ Մէզքիւր վաքօրլարը մուայենէսի իչիւն թիճարէթ նէզարէթինտէ էրպապը վուգուֆտան պիր գօմիսիօն թէչքիլ իտիլէրէք, պու գօմիսիօն վաքօրլարը սահիհէն չիւրիւք օլտուղունա հիւքմ իտուպ լաքօրթօսունու գալէմ ալմըշ, վէ մէզքիւր բաքօրթօյա նէ ճէվապ վիրէճէյի տէրունը քէօրբիւ վաքօրլարը իտարէսինտէն սիվալ օլունտուգտա, հիչ պիր ճէվապ վէրէմէտիյինտէն, իտարէի մէզքիւրէնին իմթիյազը ֆէսխ օլունաճաղը իչիտիմիշ տիր։

—Տիւնքի կիւն մէքթէպը միւլքիյէի Շահանէ թալէպէսինին թէվզիի միւքեաֆաթ զիյնէթի՝ պաշ վէքիլ բաշա հազրէթլերի իլէ պաղը միւքեալա, վէ զաթը շահանէ թարաֆընտան իղամ օլունան պաշ քեաթիպ վէքիլի Սիւրէյյա պէյին հուզուրընընտա իճրա օլունմուշ տուր։ Իշպու զիյնէթաէ թալէպէրատէն Հիւսէյին քեագիմ, Թընկըր, Մուրատ Բաղիպ, Մաղաքեան, Մէհմէտ քեամիլ, Մէհմէտ Հաթիպ, Օսման, Մավրոգօրտաթօ, Մէհմէտ Ըէշիտ, Նամեաս, Սարրաֆեան, Խիսրէվ (Խոսրով) վէ Հասան Ֆէհմի էֆէնտիլէր շահատէթնամէյէ նայիլ օլմուշլար, վէ պու բէսմի միթեագիպ Մէարիֆ նազրը Միւնիֆ էֆէնտի հազրէթլերի պիր նութգը պէլիզ իյրատ պույուրմուշլար տըր։

—Կէչէն ճումա երթէսի կիւնիւ Ֆերիքէօյիւ պիր սէյրար պէրպէր՝ քեաղրտխանէ թարաֆլըրընտան, սէմթինէ ավտէթ իթտիկինտէ, եօլտա ասքէր գէյաֆէթինտէ իլի իւչ էշխաս բասթ էլէրէք մէրգումը թէմամլյա սոյուպ, օ կիւնքի գաղանտըղընը վէ պէրպէր թաղըմընը վէ հաթթա այագ գապլարընը պիլէ ալմըշլար, վէ գօլլարընը արգասընա պաղլայըպ օրատա պրագմըշլար տըր։ Սօնդրա տիկէր պիր եօշճու պիչարէ պէրպէրին գօլլարընը սէօքէրէք, մէրգում օ բէրիշան հալինտէ վէ աղլայա սըղլայա Ֆէրիքէօյինէ կէլտիկինտէ, Մամիկոնեան ընկերութիւն, ինանէյէթ վաղիֆէսինի իճրա իտէրէք, պիր իանէ տէֆթէրի քիւչատ իթմիշ, վէ չօլուգ չօճուգ տահիպի օլան մէրգում պէրպէր իչիւն պիր մէգտար ագչէ թօքլամըշ տըր։ Մէզքիւր ընկերութիւնըն իշպու մուամէլէի ինսանիյէթքեարանէսի շայանը թահսին վէ թէչէքքիւր սիւր։

Քէզալիք տիւն կիճէ Հասքէօյտէ Զբգսալըն մահալէսինտէ խաչատուր Սրմաքէչեան նամ պիր քիմէնէ խանէսինին էօնիւնտէ պիր ահպապը իլէ գօնուշտուղու էսնատէ, եինէ ասքէր գէյաֆէթինտէ իւչ նէֆէր իւզերինէ հիւճումիրատուպ, հաթթա գաղաթուրա իլէ գօյունա վուրարագ աղըրճա ինճիտիրէր իսկ տէ, մէրգում տէլրագապ խանէսինէ ֆիրար իտուպ, պու խապիսերին էլինտէն գուրթուլուր։

Պու արա եինէ պու կիպի ույղունսուզլուգլար չօղալմըշ օլուպ, էմնիյէթը էհալի սէքթետար օլտուղունտան, զապթիյէ նազարը բաշա հազրէթլերի՝ խապասէթը մէզքիւրէնին իճրասընա միւթճասրը օլանլարը չիտտէթը գանունա չարբսա, զանն իտէրիզ պէօյիւք պիր խրատէթ իթմիշ օլուր։

—Մատամ Սոֆի Նէկրօբօնթիյէ Շէֆգատաթ Ընշանընը իքինճի բիւթպէսի իթա գըլընմըշ տըր։

—Խայրէտտին բաշա հազրէթլերի զաթը հազրէթը Շէհրիյարինին նուֆուզ ու իգթիտարընը խայլիտէն խայի թաքլիլ իտէճէք պիր ուսուլը իտարէ թէքլիֆ իթմիշ օլտուղու իչիւն, իսթիֆասը գապուլ օլունտուղունա տայիր Պապը Ալի թարաֆընտան տիւվէլը էճնէպիյէ նէզտինտէ մուգիմ սիֆէրայը սալթանաթը Սէնիյէյէ պիր թահրիրաթը ուսումիյէ իրսալ օլունմուշ տէյու զուհուրա կէլէն պիր բիվայէթի թէքղիպ իթմէք իւզրէ, Աժանս Հավաս գումբանիասը՝ Բարիզ սէֆարէթը Սէնիյէսի թարաֆընտան կաղէթալարա պիր իլան թէպլիղ իթմիշ տիր։

—Իտարէի Մախսուսէ հադգընտա Ատալար վէ Գաառբէյ ահալիսի թարաֆընտան վուգու պուլան չիքեայէթլեր նէ կիպի չէյլեր իսկ, չիֆահէն վէ թաֆսիլէն պիրտիրմէք իւզրէ, մէզքիւր գարիյէլեր ահալիսինտէն թիճարէթ նէզարէթինէ պիրեր զաթ կէօնտէրմէլերի էհալիի մէրգումէյէ թէպլիղ օլունմուշ տուր։ (Վ.Թ.)

—Կէչէն հաֆթա Սուսամ ատասընտա պիր պէօյիւք հարիգ զուհուր իտէրէք պէյթինիքլեր իլէ հարբպ ազաճլարը քեամիլէն միւհթէրէք օլմուշ տուր։

—Իզմիտէն թարաֆըմըզա եազըրընա կէօրէ, օրատա պիր միլլէթ թէհթրօսու քիչատ օլունուպ, իբի ատֆա տախի սուրէթի միւնթազամէտ իճրաի լուպիաթ օլունմուշ տուր։

—Իշիթմիյիմիզէ կէօրէ Պէյօղլու վէ եա Գալաթա իտարէխանէլերինտէն պիրինին պիր մէմուրը տարէրի մէզքիւրէտէ պուլունան էքսէր բէֆիգլերինի կէչէն հաֆթա վուգու պուլան տիւրիւնիւնէ տավէթ իտէրէք թատամէսնասընտա տավէթլի մէմուրլարտան պիրի սօֆրատան պիր թագըմ կիւմիւշ չամթալ վէ պըչագ պիրգաթ իտիւպ պէլինէ սօգար, վէ սօնրա օյուն վագթի պէլինտէ կէօրիւնիւպ, չէքիպ չէգարտըգլարընտա, քիւլլիւ այպընտան պաշգա պիր տէ հիտտէթլէնիպ օրատա պուլունան էշեատան հէր նէ ելինէ կէչէր իսկ գըրբպ տէօքիւպ խանէ տահիպինէ 3-400 ղրշ.լուգ զիյան վէրիր։

Տօղրուսու պունտան էօթէէկ տէնպէթ օլամագ. պիր մէմուր՝ քէնտի բէֆիգինին տիւյինինէ կիտէրէք էքմէյինի եէտիյի վէ իչ տէօրթ սաաթ էյլէնտիյի հալտէ պու խրյանէթի վէ խապասէթի իճրա իտէր իսկ, աճէպա միւտայիմ պուլունտուղու մէմուրիյէթինտէ՝ նէ տէրէճէ սաատագաթլա տէվլէթինէ խրատէթ իտէր։

ԻԼԱՆԱԹ

Բոլոնիոն էմանէթինէն կելեն իլան թօք

1000	Ինկիլիզ քէթէն քեաղրտը	
1000	Սիլինտրը պաթալը	
200	Էլէք պաթալը	
100	Զիֆթէ բավիա քեաղրտը	

Էվրագը սահիհէի միւթէնէվվիյէ վէ բուլ թապ օլունմագ իւզրէ, տամղա իտա էսինճէմուպայասընա լիւզում կէօրիւնէն վէ պալատէ էնվա վէ մեգատիրի մուհարրէր պուլունան ճէման 2300 թօք քեաղրտըն օլ պապատ թանզիմ օլունան մուդավէլէ մուճիպինճէ, թարիխի իլանտան իթթիպարէն ճէմիյէթը բուսումիյէտէ միւնագասընա միւպաշէրէթ օլունարագ կէլէճէք չէհրը աղոսթոսունն 13իւնճիւ բաղար իրթէսի կիւնիւ սաաթ 9տա գարարը գաթիսի վէրիլէճէյինտէն, պունլարըն իթասընա թալիպ օլանլարըն եէմմը մէզքիւրէ տէկին ճէմիյէթը մէզքիւրէեէ պիլ միւրաճաա չէրայիթի մուգավէլէյի էօյրէնիպ, օնա կէօրէ միւնագասայա կերիշմէլերի լաղըմ կէլէճէյի իլան օլունուր։

30 թէմմուզ 95 2—2

ԷԼԻՔՍԻՐ ԹՕՆԻ ՖԷՊՐԻՖԻՒԺ ՏԸ

Վ. ՍԻՆԱՊԵԱՆ

Մուալիճէի մէզքիւրէ պու քէրբէ Գաղչէ գարուսունտա Համիտիյէ Թիւրպէսի ճաատէսինտէ 32 նումէրօ իլէ մուրագգամ էճզախանէէնին սահիպի Սինապեան Վիչէն էֆէնտի թարաֆընտան թէրթիպ օլունմուշ տուր։

Մէզքիւր էլիքսիր չիմտիյէ գաառար էվրօբատան վարիտ օլան գընա գընալը վէ չէլիքլի ճէմիի չարապ վէ շուրուպլարա տա ֆայիդ օլտուղու ամբպպանը Թատիգի իլէ միւսպէթ, վէ նիչէ խաաթէկեանը չիֆաեատպ օլմասը իլէ միւճէրրէպ պուլունմուշ տուր։

Մուալիճէյի մէզքիւրէ սուրէթը հազմ վէ զաաֆը միտէ վէ իլելը միւզմինէտէն պագը գամբը օլան զաաֆը պիւնեէ վէ ֆագրիւլ տէմ իլլէթլերինէ գարշը պու գապիլտէն պուլունանլարա նազարէն նիսպէթ գապուլ իթմէզ տէրէճէտէ միֆիտա վէ միէսսիր տիր։

Օ ՏԸ ՍԷՐԱՅԻ ԱՆԹԻԲԻԹԻՐԻԳ

Վ. ՍԻՆԱՊԵԱՆ

Մուալիճէի մէզքիւրէ սաչարտա պուլունան պէյազ քէրէքլերին տէֆի իչիւն նէվիճատ օլարագ եինէ մումիրէյհ Սինապեան Վիչէն էֆէնտի թարաֆընտան թէրթիպ օլունմուշ տուր։ Զիքր օլունան մուալիճէ չիմտիյէ գաառար թէրթիպ օլունմուշ օլան մուալիճաթ կիպի քէրէքլի պէրապէր սաչլարը տախի տէօքմէղ օլտուգտան պաշգա, անլէրին սէմերէսի օլան պիր թագըմ պաշ խասթալըգլարընը տէֆ իտէր, վէ սաչլարըն քէօքլերինէ գուվվէթ վիրէրէք, սաչլարըն իզտիյատընը մուճիպ օլտուղու, պիր միւատէթտէն պէրու իճրա օլունան թէճրիւպաթ իլէ հասըլ օլան նէթաիյիճի միսթահսէնէսինտէն միւսթէպան պուլունմուշ տուր։

Մուալիճաթը մէզքիւրէնին էլիքսիր թօնի ֆէպրիֆիւժ տը Վ. Սինապեանըն պէհէր չիչէսի իլչ չէրեէք վէ Օտը Սէրայլ Անթիբիթիրիք Վ. Սինապեանըն չիչէսի տախի եարըմ սիմմէճիտիյէ օլուպ անճագ վէ անճագ պալատէ մուհարրէր Գաղչէ գարուսունտա Համիտիյէ Թիւրպէսի ճաատէսինտէ 32 նիւմէրօ իլէ մուրագգամ իբի գարուլու Սինապեան Վիչէն էֆէնտինին էճզախանէսինտէ սաթըլմագտա տըր։

Իբրար։ Մուալիճաթը մէզքիւրէնին սուրէթը իսթիմալի, չիչէլերտէ մէլֆուֆ պուլունան քեաղրտտա մուֆասսալէն պէյան օլունմուշ տուր։ 18

Սահիպի իսթիյազ
ԱՆՏՕՆ ՍԱԳԱԼԵԱՆ

ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ

ԷՎՐՕՊԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Լօնտրա, 13 Օգոստ.

Ինկիլ. էհսամը Ինկ. Լիր.		97-9/16
Օսմ. էհսամը աչըլը		11-1/2
» » գաբանը		11-3/8
Իսթիգրազ	65	14-3/4
»	69	13-1/2
»	71	55-
»	72	22-3/4
»	73	12-5/8
Օսմանլը պանգաղը		9-1/8
Մըսըր տույուն. մութա հրտէ		46-5/8
» իմթիյազը		71-7/8
Ռուսիա իսթիգրազը		87-7/8
Գամպիօ Բարիզ 3 այ վատէ		–

Փարիզ, 13 Օգոստ.

Ֆրանս. էսհ. 3 % ֆր.		85-10
» » 5 գրօնսուզ		116-67 1/2
Օսմ. էհսամը աչըլը		11-67 1/2
» » գաբանը		11-50
Իսթիգրազ	65 ֆր.	73-75
»	69	70-
»	73	64-
Մըսըր ֆօնտ. մութա հրտէ		235-
Գրէսի Լիոնէ		736-25
Օսմանլը պանդասը		498-75
Ռումէլի չըմէնտըֆէրի		44-25
Իթալիա էհսամը		79-
Գամպիօ Լօնտրա 3 այ վատէ		25-31

Վիէննա, 13 Օգոստ.

Աճիо ֆիորին		–
Ռումէլի չըմէնտըֆէրի		20-20

ԴԱՂԱԹԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Էհս. ում. տիւն ագչ. գաբ.		12-20
Պու սապահ աչըլը		12-16
Իսթիդ. 63 (Մութօն)	6 % ֆ.	72-
» 65 »	6 % ֆ.	68-50
» 69 (Բինար)	6	66-50
» 72 (Պօն տիւ Թրէզօր)		21-
» 73	6 % ֆ.	61-50
Ռումէլի չըմէնտըֆէր 3		43-50
Ագճէ ֆայիզի	%	9-
Բրբօր	Ղրշ	–
Հավալէսիզ	»	40-

ՊԱՆԴԱ ԱԳՍԻՕՆԼԱՐԸ

Գրէսի ժէնէրալ	4- 3
Սատմպոլ պանգասը	5-22
Սօսիէթէ ժէնէրալ	4- 4
Թրամվայ	3-20

ԱԳՅԷԼԷՐԻՆ ՖԻՑԱԹԸ

		Ղ. Փ
Օսմ. լիրասը 100 ղրշտան:		
Պէյազ մէճիտիյէ ֆարգը		106-26
Մէթալիք	»	117-
Պէչիք	»	119-
Պագըր	»	475-
Գայմէ	»	890-
Ինկիլիզ լիրասը		109-26
Ֆրանսըզ ալթունու		87-24
Փոլ		90- 6
Գրիմից ալթունու		51-10
Գարպոն գայիմէսի		8-62